

januari 2019, jaargang 58 nummer 5

Beste tuin vrienden,

Wij wensen u van harte een gelukkig en gezond 2019 met veel mooi tuinweer. De drukke december feestmaand is weer achter de rug, de dagen worden langer en het tuingevoel begint weer een beetje te kriebelen. De natuur maakt zich weer op voor het komende voorjaar. Ieder jaargetijde brengt zijn eigen charme in de tuin. Maar na een gure herfst en koude winter sta je als tuinbezitter te trappelen om weer kleurrijke bloemen te verwelkomen. Gewoon, omdat ze een lach op je gezicht toveren. En misschien ook wel omdat ze de lente aankondigen, die staat voor volop bloei en groei in de tuin. Wist je dat voorjaarsbloeiende bloembollen vanaf januari tot en met mei de tuin opvrolijken? Iedere maand straalt weer een andere soort je tegemoet. In januari trotseren de winterakoniet en het sneeuwklokje het koude weer, het zijn de voorbodes van de lente. Het is bibberen geblazen, jas aan, muts op en kijken: komt er al een bolletje op? Een tuinbezitter krijgt vanzelf al genoeg beweging en buitenlucht, makkelijker gaat het niet.

Wat staat u in 2019 zoal te wachten: In januari beginnen alle cursussen en clubs weer, er is een workshop schilderen en een mooie wandeling. Iedere maand is er een mooie lezing. De workshops, lezingen en activiteiten vindt u in het programmaboekje.

In mei is er het evenement Gardenista op landgoed Ophemert, en in juni de Nationale Tuinweek met als thema "de levende tuin". Kortom volop keuze, we hopen op een grote deelname.

Nog even een reminder, als u een rekening hebt bij de RABO Breda of Amerstreek en u wilt op ons stemmen bij de clubkascampagne dan kunt u begin 2019 nog lid worden van de Bank. Wij wensen u veel plezier bij alle activiteiten, waarbij het bestuur gesteund wordt door onze vele vrijwilligers.

Namens het bestuur,
Plony van der Ham

16 januari

Lezing "de flora van Australië, om 19.30 uur in de aula van Het Prinsentuin College.

De lezing wordt gegeven Liesbeth Uijtewaald-de Vries uit Neer. Samen met haar man Bert is Liesbeth eigenaar van 'Merrigum' dat gespecialiseerd is in Australische planten. Wat allemaal in 1993 begon als kleine algemene kuipplantenverzameling is uitgegroeid tot een enorme gespecialiseerde collectie Australische planten met rond de 800 verschillende soorten uit 28 families waarbij vooral de Myrtaceae en Proteaceae ruim vertegenwoordigd zijn. De planten variëren van kleine zaailingen tot grote volgroeide exemplaren. Dat alles is te

vinden op een perceel van 0,8 hectare met o.a. een siertuin, arboretum, vijver, moestuin en boomgaard. De Australische planten staan -zolang het weer het toelaat- in potten rondom het woonhuis, in de volle grond in een van de twee kassen en een klein aantal is voldoende winterhard voor een plekje in de tuin. De lezing van deze avond neemt u mee naar de eigen tuin, maar vooral naar de bijzondere natuur van Australië aan de hand van foto's, gemaakt tijdens verschillende reizen naar het zuidelijke gedeelte van het continent. Door de geïsoleerde ligging van Australië heeft de planten- en dierenwereld er gedurende miljoenen jaren een bijzondere ontwikkeling doorgemaakt. U zult vele unieke bloemvormen te zien krijgen die nauwelijks te vinden zijn in de rest van de wereld. Ook zal aandacht worden geschonken aan de bijzondere aanpassingen van de planten aan de frequente branden in Australië. Daarnaast zal wat verteld worden over de manier waarop Australische schoonheden ook onder Nederlandse omstandigheden tot bloei zijn te krijgen.

Dinsdag 8 jan 2019 19.30 uur

komt Gerrit Roest ons wijzer maken in de wereld van de Cyclamen. Gerrit had een bepaalde affiniteit met Cactussen, echter enig moment zag hij Cyclamen en toen werd dit zijn passie. In zijn rotstuin had hij al wel enkele soorten Cyclamen. Hij vond het wonderlijke planten die niet alleen in de winter maar in ook in het najaar bloeien en ging zich er nog meer in verdiepen en heeft hij zijn alpiene kast aangepast om te onderzoeken hoe en onder

welke omstandigheden die planten het beste gedijen. Zijn collectie werd ook steeds groter en hij ontdekte dat niet alle soorten in ons klimaat geschikt zijn voor buiten en op basis van die ervaring heeft hij zelfs zijn kas aangepast. In deze lezing zal Gerrit ons dan ook inwijden op welke wijze hij de vele, mooie en bijzondere soorten nu kweekt en zal dit dan ook gedetailleerd en uitvoerig uitleggen. Wilt u uw kennis van deze toch mooie planten uitbreiden dan is deze lezing een mogelijkheid om dit te doen en u zult er zeker geen spijt van hebben.

Ook niet-RTC-leden kunnen die lezing bijwonen in het Prinsentuincollege.

Kosten hiervan zijn € 3.50 .

Zoals al eerder aangekondigd wordt er in 2019 een 2-daagse binnenlandse tuinreis georganiseerd naar Noord-Holland met 1 overnachting bij Van der Valk hotel in Hoorn .

De reis gaat plaats vinden op Vrijdag 17 mei en Zaterdag 18 mei 2019. We gaan een aantal mooie tuinen bezoeken:

- Landgoed Clingendael en de prachtige Japanse tuin in Den Haag
- Tuin "Die Langh Huys" in West-Beemster,
- Tuin "De Zintuigen" in Heerhugowaard
- Tuin "Ilnacullin" in Schellinkhout,
- Tuin "Versicolor" in Lutjewinkel
- Als laatste bezoeken we de bijzondere vast planten kwekerij "liefhebbersplanten" in het dorpje Winkel.

Tijdens de busritten tussen de tuinen kunt u genieten van het prachtige (soms oud-)Hollandsche landschap. We sluiten af met een diner bij de Gouden Leeuw in Zevenbergschen Hoek.

Deze reis kunnen we u aanbieden voor **€ 230,- pp**, op basis van een 2 persoonskamer. Toeslag éénpersoonskamer **€ 48,25**. Dit is inclusief 2 x diner, lunch op zaterdag, toegang tot alle tuinen, en koffie, thee in de bus en in diverse tuinen.

De lunch op vrijdag is niet inbegrepen. Vanwege de lange reistijd verzoeken wij die lunch zelf mee te brengen. We eten onze lunches dan op in de bus.

We gaan met maximaal 1 bus. De bus is al voor 2/3 gevuld. Heeft u wel interesse, maar nog geen tijd gehad het reisprogramma en inschrijfformulier zijn via internet te downloaden en ook op te vragen bij Mathilde.

Wilt u nog zeker zijn van een plaats in de bus, geef u dan op bij Mathilde Marijnissen door het inschrijfformulier per e-mail te sturen naar: mjc.marijnissen@ziggo.nl, of op te sturen naar Mathilde (adres op inschrijfformulier. Bellen kan naar 0168 48 48 94 ('s avonds).

De uiterste inschrijffdatum is 15 januari 2019. Als na 15 januari de bus nog niet vol is zal ook de Groei & Bloei afdeling Dordrecht uitgenodigd worden om in te schrijven.

Tuinclub Lezing 22 januari 2019 19.30 uur

Tuinierend ouder worden

Door Ron den Dikken

Minder onderhoud is van belang bij het tuinierend ouder worden.

Helaas zie ik veel te vaak dat 60-plussers, ook al zijn ze nog gezond, hun geliefde huis met tuin gaan verlaten voor een appartement met een balkonnetje. Met eenvoudige veranderingen of aanpassingen zouden ze nog veel langer kunnen blijven tuinieren.

Tuinieren is namelijk een ideale manier van bewegen voor ouderen. 30 minuten tuinieren per dag is top voor de gezondheid. Bovendien werkt groen helend; mensen herstellen sneller in een natuurlijke en groene omgeving.

Een mooi gezegde: *Tuinieren is goedkoper dan therapie en het levert nog tomaten op ook.*

Ook niet leden zijn welkom op deze avond, maar even van tevoren aanmelden bij

Herman Smits 0161-231513 of slakkenhuis@home.nl

Wandelen met Groei en Bloei Breda op zondag 20 januari 2019.

Let op: tijdig opgeven als u meedoet aan de wandeltocht. De wandeltocht is uitgezet in een bosgebied onder de gemeente Oosterhout. Het gebied wordt "Katjes Kelder" genoemd en ligt vlakbij Teteringen. De tocht is ongeveer 7 á 8 km. lang met de mogelijkheid om in te korten.

Als u mee wilt wandelen dan dient u zich vóór 15 januari 2019 op te geven bij Ben en Riet van Peer tel.: 076-5149404 of bij Rien en Trees Koeken tel.: 076-5613775 of via de mail: mjkoeken@casema.nl De bijdrage is € 6.00 voor leden en € 8.00 voor niet leden te voldoen bij de inschrijving.

De inschrijving is vanaf 10.15 tot 10.45 uur en vindt plaats in het clubgebouw van de ponyclub Teteringen. U ontvangt dan een beschrijving van de te lopen route en een kopje koffie of thee met wat erbij. Het clubgebouw is vlakbij de Vraggelse baan 1 (dit adres ingeven in uw navigatie), 4904 SR Oosterhout. Vandaar volgt u het bordje "Schiedamse School".

Het clubgebouw staat in de bossen en is via een pad te bereiken. U kunt bij het gebouwtje parkeren. De wandelcommissie, Ben, Jan, Johan en Rien

Terugblik Kerstworkshop 14 december.

Voor 35 deelnemers stonden emmers gevuld met mooi materiaal, verzameld door de bloemschikleidsters en andere vrijwilligers. Met kerstmuziek op de achtergrond, gingen de dames én heren enthousiast aan de slag om een grote schaal helemaal in kerstsfeer opgemaakt te krijgen. Voor sommige een hele klus maar met behulp van de "juffen" ging iedereen met een mooi stuk naar huis om daar thuis mee te mogen pronken.

Een extra dank aan de opbouwploeg, voor zowel het opbouwen, het verzorgen van een glaasje glühwein en toastjes, als het opruimen nadien. Een hele gezellige en ontspannen avondje bloemschikken!

Terugblik workshop woodburning.

9 deelnemers hebben deelgenomen aan de workshop woodburning.

Verrassende eindresultaten, van naamborden, cadeautjes voor de kleinkinderen tot mooie borden aan de muur...

Workshop composteren.

In de vorige nieuwsbrief kondigden wij de workshop composteren aan. Deze wordt op 17 januari 2019 in samenwerking met de gemeente Breda en Groei&Bloei Breda gehouden. Zie voor verdere informatie de website van De Wolfslaar: www.wolfslaarbreda.nl

Op een later tijdstip zou deze workshop ook voor Groei& Bloei gehouden kunnen worden. Daarom vragen wij u, indien u hiervoor belangstelling hebt, zich nu al op te geven bij Meggie Laming. Email: laming.meggie@gmail.com
Nadere informatie zal dan zo spoedig mogelijk volgen.

SCHILDEREN BIJ BEELDEND KUNSTENAAR TON VAN DE BIJL

Ton is een gedreven autodidact schilder van de 21e eeuw. Hij werkt niet met kwasten of schilders messen maar met limonaderietjes en saté prikkers. Hij maakt gebruik van de natuurlijke zwaartekracht, volgt zijn gevoel en het werkstuk ontstaat vanzelf, nadat de vrije geest de vrije hand is geboden. Het werk laat zich het best omschrijven als abstracte landschappen/ zeegezichten.

Nieuwsgierig geworden naar deze workshop? Je hoeft hiervoor geen schilders ervaring te hebben, je werkt in een kleine groep en krijgt alle

aandacht, je gaat naar huis met een werkstuk dat af is. Voor info www.klodderaar.nl Je kunt het zelf proberen op zaterdag 19 januari adres Effenseweg 100 4838BB Breda Kosten €49.50 aanmelden laming.meggie@gmail.com tel 0161 431353

Wat hebben wij in februari voor u in petto:

20 februari Algemene Ledenvergadering

26 februari Workshop luizenpopjes mutsen en schalen.

Agenda

Flower Art Museum

Wie is hier al geweest? Een uitstapje waar de bloemschikker, maar ook de tuinier, in de winterse maanden volop kan genieten van de bloemen in de kunst.

Het Flower Art Museum opende haar deuren op 1 juli jl. in Aalsmeer, de bakermat van de Nederlandse sierteelt. Het museum organiseert tentoonstellingen met gerenommeerde kunstenaars en uitdagende thema's, waarin de verbeelding van bloemen en planten in de hedendaagse kunst centraal staat. Tot 6 januari is hier de tentoonstelling te zien van een mede-Brabander, Arjan van Arendonk (Waalwijk, 1957). Hij behoort tot de meest

interessante 'bloemkunstenaars' van Nederland. In dertig jaar ontwikkelde hij zich tot een kunstenaar die verschillende technieken en materialen gebruikt. Deze solotentoonstelling brengt zijn ontwikkeling tot veelzijdig kunstenaar in beeld en laat veel recent werk zien. Het museum is op vrijdag, zaterdag en zondag open van 10.00-17.00. Flower Art Museum, Kudelstaartseweg 1, 1431 GA Aalsmeer

www.flowerartmuseum.nl

Helleborus in de bloemsierkunst

Februari is de Helleborus-maand bij kwekerij Het Wilgenbroek te Oostkamp (B) nabij Brugge. Gedurende deze maand vinden er diverse evenementen plaats met in het weekend van zaterdag 16 en zondag 17 februari de florale tentoonstelling 'Het beste gedicht is het gedicht in louter wit (Paul Van Ostaijen)' door Ann Desmet. Bloemsierkunst betekent voor Ann het vertalen van emoties en het creëren van schoonheid. Ze laat zich inspireren door de natuur en de kunsten en gaat steeds intuïtief tewerk. Tevens vindt in dit weekend in samenwerking met Fleurcreatief de 'Helleborus Floral Award 2019' plaats. Het thema voor deze bloemschikwedstrijd is 'Hoop'. De werken van 25 deelnemers worden tentoongesteld in de serres van de kwekerij. Op zondag 17 februari beslist een jury wie deze award wint. Prijsuitreiking om 16 uur. Een bezoek aan Het Wilgenbroek is vanuit Breda een flinke rit maar met Brugge in de buurt kun je er een heerlijk dagje uit van maken. Wilgenbroekstraat 60, 8020 Oostkamp. Kijk voor meer informatie op de website www.hetwilgenbroek.be.

Arboretum Kalmthout

van 7 januari 2018 tot 28 februari 2019

maandag t/m zaterdag € 7, zondag & sneeuwklodjesweekend €

8,5. Jaarkaarthouders, RHS leden en kinderen -12 jaar gratis.

De winterperiode is voor Arboretum Kalmthout een bijzondere tijd.

Wanneer de meeste andere tuinen nog in winterslaap zijn, leeft de arboretumtuin helemaal op met de winterbloeiers. De

toverhazelaars, *Hamamelis* is hun wetenschappelijke naam, zijn

werkelijk betoverend. Ze bloeien ongeacht koude of sneeuw met gele,

oranje en rode bloemen op de kale takken en verspreiden een krachtig maar heerlijk zoet parfum doorheen de hele tuin.

De verzameling toverhazelaars is de grootste in heel Europa en bevat enkele van de oudste en grootste gekende exemplaren. Doorheen de arboretumtuin is een wandelroute uitgestippeld die je langs alle winterbloeiers leidt.

Tijdens de Hamamelisfeesten zijn er elke zondag ieder uur tussen 11 en 16 uur wandelingen met gids. De

wandelingen duren ongeveer één uur en brengen je langs de toverhazelaars en de andere winterbloeierende planten.

Om 14 uur is er een Franstalige rondleiding.

De gegidste rondleiding is inbegrepen in je toegangsticket, afspraak bij de vuurschaal.

WAT DOE JE IN JE TUIN?

IN JANUARI IS HET NOG NIET ZO AANTREKKELIJK OM DE TUIN IN TE GAAN. GELUKKIG HOEFT ER NOG NIET VEEL TE GEBEUREN. MAAR OP EEN LEKKERE DAG, KUN JE AL VAST EEN KLUSJE AANPAKKEN!

GEUR EN KLEUR IN DE WINTER

Met winterbloeiende struiken heb je ook in deze tijd van het jaar kleur en soms ook geur in de tuin. Een plant die nu de show steelt is onder andere Hamamelis (toverhazelaar). Hij bloeit van midden winter tot begin voorjaar met bloemen in vele tinten geel of oranje-rood, die bovendien lekker ruiken. In de bloeitijd kan een speling zitten van enkele maanden, afhankelijk van het weer. Hoe strenger de winter, hoe later de bloei. Ook sterk geurende bloemen heeft **Lonicera x purpusii 'Winter Beauty'**. Dit is een struikkamperfoelie met witte bloemen en gele meeldraden. Bekender is **Viburnum x bodnantense 'Dawn'** met schermen lichtroze bloemen aan de kale takken.

TAKKEN IN BLOEI TREKKEN

Vroegbloeiende heesters wachten met het openen van hun bloemknoppen op de lente. Als je wat takken in de warme kamer zet, raken ze door de hoge temperatuur in de war en bloeien ze eerder. Het moet buiten wel eerst een tijdje flink koud geweest zijn. Probeer het eens met de takken van **kornoelje** (Cornus mas), **schijnhazelaar** (Corylopsis), **hazelaar** (Corylus avellana), forsythia (zie foto), **Fothergilla**, **beverboom** (Magnolia stellata) en het **amandelboompje** (Prunus triloba).

BLAUWEREGEN SNOEIEN

Blauwereggen (Wisteria) groeit flink. Snoei je niet, dan wordt het een warboel van takken en verschijnen er maar weinig bloemen. Je krijgt een mooie groeiwijze door een aantal lange twijgen horizontaal aan te binden.

Deze '**gesteltakken**' kun je langs een pergola of een muur leiden. Aan de zijtakjes die aan deze takken groeien, verschijnen elk jaar de bloemtrossen. Deze **zijtakjes** moet je regelmatig snoeien. Ze kunnen **nu** tot op **twee tot drie ogen** worden afgeknipt. In juli, na de bloei, worden de zijtakjes opnieuw tot op vier tot vijf ogen afgeknipt. Lange nieuwe scheuten kun je helemaal weghalen of verder gebruiken als een nieuwe gesteltak.

BOLBOOMPJE SNOEIEN

Bolboompjes moeten ongeveer eens in de drie jaar worden gesnoeid. Dan blijft de bolvorm er in en wordt de kroon niet te groot. Snoei kan ook noodzakelijk zijn omdat er in de winderige herfstmaanden soms takken afbreken.

Voor de **bolacacia (Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera')** heeft hier last van. De beste tijd om te snoeien is **tussen november en maart**, zolang het niet vriest. Houd de vorm van de kroon aan en snoei omhoog groeiende twijgen tot op 10 tot 15 centimeter van de stam. **Dakbomen**, zoals bijvoorbeeld de **dakplataan**, moeten ieder jaar gesnoeid. Alleen dan zullen de horizontaal groeiende scheuten zich voldoende ontwikkelen. Knip de eenjarige, omhoog groeiende twijgen met een scherpe snoeischaar af tot ongeveer 1 tot 3 centimeter van de basis. Dit stompje loopt in het voorjaar op vele plekken weer uit. Dikke takken verwijder je met een takkenschaar of snoeizaag.